

Súd: Okresný súd Bánovce n/B
Spisová značka: 6C/8/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3213205652
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBN:2014:3213205652.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bánovce nad Bebravou v konaní pred sudcom JUDr. Radoslavom Svitanom, PhD., v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom collection, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO 47 150 513, v konaní zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, proti odporcovi: L. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. XX, o zaplatenie 464,03 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 215,08 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 177,61 eur od 12.12.2010 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 37,47 eur od 12.01.2011 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšnej časti sa návrh zamietá.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným dňa 27.11.2013 navrhovateľ žiadal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 464,03 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 177,61 eur od 12.12.2010 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 37,47 eur od 12.1.2011 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 248,95 eur od 10.6.2012 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania. Svoj návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., (právny predchodca navrhovateľa) uzavrela s odporcom zmluvu o pripojení, ktorej predmetom bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby odporcovi. Odporca sa zaviazal riadne odoberať službu a platiť za ňu riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom cenníku a v prípade nedodržania zmluvných povinností uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v zmluve/ dodatku k zmluve o pripojení. Odporca si však nesplnil svoju povinnosť a cenu riadne poskytnutých služieb resp. ich pomernú časť neuhradil. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s., zmluvou o postúpení pohľadávok postúpila pohľadávku voči odporcovi na navrhovateľa.

Odporca sa k návrhu písomne nevyjadril.

Vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle § 29 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) ide o drobný spor, súd konal a rozhodol podľa § 115a ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to najmä: listina „Tlačivo na fotodokumentáciu identifikačných dokladov záujemcu/účastníka“, zmluva o pripojení zo 16.10.2010, dodatok k zmluve o pripojení zo 16.10.2010, faktúra č. 7205645814, faktúra č. 7011929730 vrátane prehľadu poplatkov a prevádzky, faktúra č. 7010937207 vrátane prehľadu poplatkov a prevádzky, podrobné mesačné výpisy, zmluva o postúpení pohľadávok z 24.6.2013 s výpisom z prehľadu postúpených pohľadávok, a zistil tento skutkový stav:

Právny predchodca navrhovateľa a odporca uzavreli dňa 16.10.2010 zmluvu o pripojení a v ten istý deň aj dodatok k zmluve o pripojení. Na základe zmluvy a dodatku poskytol právny predchodca navrhovateľa odporcovi pripojenie k svojej verejnej telefónnej sieti. Odporca sa najmä zaviazal po dobu 24 mesiacov riadne a včas platiť cenu za služby. Súčasťou dodatku k zmluve o pripojení bolo aj ustanovenie (bod 4), podľa ktorého „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku.“ V tabuľke č. 1 je uvedená výška zmluvnej pokuty 248,95 eur. Odporca neuhradil faktúry č. 7010937207 a č. 7011929730. Následne právny predchodca navrhovateľa vystavil faktúru č. 7205645814 na zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur. Právny predchodca navrhovateľa zmluvou o postúpení pohľadávok z 24.6.2013 postúpil svoju pohľadávku voči odporcovi na navrhovateľa.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 o elektronických komunikáciách v znení účinnom k 25.8.2009, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z., účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že návrh bol podaný čiastočne dôvodne. Súd mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa a odporca uzatvorili zmluvu o pripojení podľa ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. a dodatok k tejto zmluve. Súd túto zmluvu s dodatkom k zmluve vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže ju uzatváral právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti s odporcom, ktorý nekonal na účely podnikania alebo zamestnania, na zmluve je uvedené jeho rodné číslo, nie IČO, a samotné záhlavie tabuľky na vypĺňanie údajov o zákazníkovi v zmluve aj v dodatku uvádza, že ide o fyzickú osobu nepodnikateľa, pričom navrhovateľ nepreukázal a ani netvrdil opak.

Na základe zmluvy o pripojení navrhovateľ poskytoval odporcovi službu pripojenia k telefónnej sieti. Odporca napriek svojej zákonnej i zmluvnej povinnosti neuhradil vystavené faktúry za túto službu. Navrhovateľ má z titulu skutočne poskytnutých a fakturovaných služieb nárok na úhradu faktúr č. 7010937207 a č. 7011929730 v celkovej sume 215,08 eur.

Keďže sa odporca neuhradením týchto faktúr riadne a včas dostal do omeškania, patrí navrhovateľovi právo na úrok z omeškania vždy odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej jednotlivéj uvedenej faktúry, teda od 12.12.2010 zo sumy 177,61 eur (z faktúry č. 7010937207) a od 12.1.2011 zo sumy 37,47 eur (z faktúry č. 7011929730). Výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platná k oboom uvedeným dňom bola 1,00 %, preto výška úroku z omeškania podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. je 9,00 % ročne.

Z uvedených dôvodov súd návrhu navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 215,08 eur a vyššie uvedených úrokov z omeškania vyhovel.

Pokiaľ ide o zvyšnú časť návrhu navrhovateľa, túto súd zamietol z týchto dôvodov: Súd vyhodnotil vyššie citované ustanovenie dodatku k zmluve o pripojení (bod 4), ktoré sa týka zmluvnej pokuty, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že táto podmienka poškodzuje spotrebiteľa. Napriek tomu, že navrhovateľ v návrhu tvrdí, že odporca je v danom prípade sankcionovaný za to, že nedodrжал konkrétne určené povinnosti, opak je pravdou. Táto zmluvná podmienka veľmi široko formuluje okruh porušení povinností spotrebiteľom, ktoré sú sankcionované zmluvnou pokutou („v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti ...“ a nasleduje odkaz na množstvo článkov dodatku a všeobecných podmienok), a tiež stanovuje vždy rovnakú sankciu bez ohľadu na závažnosť konkrétneho porušenia povinností spotrebiteľa (napr. aj v prípade, že spotrebiteľ nezaplatí faktúru len za posledný mesiac zmluvnej viazanosti). V tomto prípade síce z navrhovateľom predložených neuhradených faktúr vyplýva, že odporca porušil povinnosť riadne a včas platiť cenu za poskytované služby už na začiatku 24-mesačnej viazanosti, avšak súdna kontrola zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách je abstraktná, preto na vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky postačuje, že táto zmluvná podmienka je spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd mal preukázané, že uvedená zmluvná podmienka bola koncipovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy a nebola individuálne dojednaná, keďže je súčasťou formulára dodatku k zmluve o pripojení, s ktorým tvorí jeden súvislý text. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo navrhovateľovi alebo jeho právnenmu predchodcovi právo na plnenie a odporcovi povinnosť plniť, súd preto v tejto časti (týkajúcej sa zaplatenia zmluvnej pokuty 248,95 eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy) žalobu zamietol.

Súd pripomína, že o neprijateľnosti zmluvnej podmienky rovnakého znenia, s rôznymi sumami zmluvnej pokuty, už súdy viackrát právoplatne rozhodli (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 2Co/137/2010). Preto konajúci súd v tomto prípade upustil od opätovného vyslovenia neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky vo výrokovej časti tohto rozsudku. Navrhovateľ v návrhu pomerne rozsiahlo argumentoval proti neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, keď poukazoval najmä na to, že zmluvná pokuta nie je neprimerane vysoká. Súd k tomu uvádza, že súdmi už skôr vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky sa zakladá najmä na skutočnosti, že táto zmluvná podmienka je veľmi široko formulovaná (pozri vyššie) a stanovuje vždy rovnakú sankciu bez ohľadu na závažnosť konkrétneho porušenia povinnosti spotrebiteľa. Takto formulovaná zmluvná podmienka je teda neprijateľná zo samotnej svojej podstaty, bez ohľadu na výšku zmluvnej pokuty, ktorú ustanovuje. Argumentácia, že odporca nebol sankcionovaný len za to, že nezaplatil faktúry, ale predovšetkým za to, že tým, že nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, bola mu SIM karta vypojená z prevádzky, teda že tak odporca porušil svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti, vyznieva nelogicky, až absurdne. Ak vypojenie SIM karty odporcu z prevádzky bolo dôsledkom nesplnenia jeho povinnosti riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby [súd k tomu dodáva, že tento dôsledok bol legitímny, pokiaľ boli splnené podmienky odstúpenia od zmluvy podľa § 43 ods. 5 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z.], potom odporca nemohol porušiť svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu, keďže v danom prípade odpojenie SIM karty odporcu nebolo jeho vlastným rozhodnutím, ale rozhodnutím právneho predchodcu navrhovateľa (treba opäť uviesť že možno aj legitímnym), teda nebol to odporca, kto nezotrval v zmluvnom vzťahu, ale právny predchodca navrhovateľa. Aj toto len potvrdzuje, že zmluvná pokuta uvedená v dodatku k zmluve o pripojení bola formulovaná príliš široko a tak, že umožňuje nájsť aj také dôvody na sankcionovanie spotrebiteľa, ktoré v skutočnosti neexistujú.

Podobne argumentácia tým, že odporca mal právo vybrať si medzi mobilnými operátormi a medzi mobilnými telefónmi, je nepochopením podstaty inštitútu ochrany spotrebiteľa. Prirodzene, vždy existuje voľba vstúpiť do zmluvného vzťahu, teda kúpiť si nejaký tovar za podmienok určených dodávateľom alebo nie, a túto voľbu má aj spotrebiteľ. Ak by však spotrebiteľ mal pri každej kúpe tovaru len možnosť voľby buď kúpiť (aj za nevýhodných podmienok) alebo nekúpiť, potom by jeho zmluvná sloboda bola podstatne obmedzená. Účelom právnych noriem na ochranu spotrebiteľa je práve kompenzovať to, že drobný spotrebiteľ jednotlivito je slabším účastníkom zmluvného vzťahu a sám nie je schopný dosiahnuť zmenu zmluvných podmienok stanovených dodávateľom vo formulárovej zmluve, preto je potrebná kontrola týchto zmluvných podmienok tretími subjektmi, vrátane súdov.

Súd nemôže súhlasiť ani s argumentáciou, že výška zmluvnej pokuty má byť závislá od rizika, ktoré môže dodávateľovi vzniknúť v prípade, ak spotrebiteľ načerpá všetky benefity a nezaplatí dodávateľovi žiadnu platbu. V tom je práve podstata neprijateľnosti danej zmluvnej podmienky: že sankcionuje každého spotrebiteľa, bez ohľadu na rozsah porušenia jeho povinností, tak, ako keby nezaplatil vôbec nič. Ak má byť zmluvná pokuta primeraná, musí byť viazaná na porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti, ktorého sa spotrebiteľ dopustil, teda v danom prípade zmluvnej 24-mesačnej viazanosti musí zohľadňovať to, koľko spotrebiteľ už zaplatil a koľko nie. Ak zmluvná pokuta nezohľadňuje, či k porušeniu konkrétnej povinnosti došlo na začiatku alebo na konci doby viazanosti, potom môže (potenciálne) poškodiť spotrebiteľa, ktorý bude riadne platiť svoje faktúry počas 23 mesiacov a len za posledný mesiac neuhradí malú sumu. Ak by chcel dodávateľ argumentovať tým, že v takomto prípade by napríklad takémuto spotrebiteľovi zmluvnú pokutu odpustil, prípadne znížil, súd by to mohol zohľadniť iba v prípade, že by to bolo ustanovené priamo v zmluvných podmienkach. Súd nemôže zohľadňovať prípadnú budúcu dobrú vôľu dodávateľa. Kontrola zmluvných podmienok, ako už bolo uvedené vyššie, je abstraktná, musí teda zohľadňovať už aj samotný potenciál (možnosť) zmluvnej podmienky poškodiť spotrebiteľa.

Konajúci súd napokon opätovne uvádza, že o neprijateľnosti zmluvnej podmienky rovnakého znenia už súdy viackrát právoplatne rozhodli, preto bolo povinnosťou navrhovateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto zmluvnej podmienky. Ak ju právny predchodca navrhovateľa alebo navrhovateľ naďalej uplatňuje, postupuje v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, pretože každý z nich mal vo veci len čiastočný úspech, pričom úspech navrhovateľa a odporcu je približne rovnaký.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie písomne na Okresný súd Bánovce nad Bebravou do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis s prílohami zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak potrebný počet rovnopisov účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., teda:

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- odvolacím súdom má byť schválený zmier;

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností;

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam;

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.);

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.